

Biznesa katedra

Profesionālās maģistra studiju programmas
„Uzņēmējdarbības vadība”

STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS

par 2016./2017. studiju gadu

Programmas direktors

I. Slūka

Katedras vadītājs

L.Rutka

Rīgā

2017

Satura rādītājs

1. Studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, mērķu un uzdevumu, uzņemšanas nosacījumu savstarpējā atbilstība	3
1.1. Studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” parametri	3
1.2. Statistikas dati par studējošiem studiju programmā un to analīze	6
2. Studiju programmas saturs	9
2.1. Studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” plāns	9
2.2. Studiju programmas studiju kursu raksturojums	10
2.3. Studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” atbilstība valsts izglītības standartam	13
2.4. Studiju kursu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm	17
2.5. Studējošo noslēgumu darbu tēmu analīze un novērtējums	17
2.6. Studējošo aptauju rezultātu analīze	19
2.7. Absolventu datu analīze	20
2.8. Studiju programmas atbilstība profesiju standartam	21
3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums	23
4. Studiju programmas absolventu nodarbinātības perspektīvas	26

1. Studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, mērķu un uzdevumu, uzņemšanas nosacījumu savstarpējā atbilstība

1.1. Studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” parametri

Studiju programmas nosaukums	Uzņēmējdarbības vadība	
Studiju programmas nosaukums angļu valodā	Business Management	
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	47375	
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	Profesionālā maģistra studiju programma	
Iegūstamais kvalifikācijas līmenis (EKI)	7.līmenis	
Profesijas kods profesiju klasifikatorā	„Uzņēmuma vadītājs/vadītāja vietnieks”	
Studiju programmas apjoms (KP)	60 KP un 70 KP	
Īstenošanas forma, veids, ilgums un īstenošanas valoda		
Pilna laika klātiešana 60 KP	1,5 gadi	krievu
Pilna laika klātiešana 70 KP	2 gadi	krievu
Nepilna laika neklātiešana 60 KP (tālmācība)	2 gadi	latviešu un krievu
Nepilna laika neklātiešana 70 KP (tālmācība)	2,5 gadi	latviešu un krievu
Īstenošanas vieta	Rīga, Meža iela 3	
Studiju programmas direktors	Inese Slūka, Mg.sc.soc.	
Uzņemšanas prasības	<p>Iepriekšējā izglītība:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Studējošie ar iepriekš iegūtu profesionālo bakalaura izglītību vadībinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā un ar iepriekš iegūtu attiecīgu 5.līmeņa profesionālo kvalifikāciju apgūst programmu 60KP apjomā, studiju ilgums 1,5 gadi (klātiešana) vai 2 gadi (neklātiešana) (t.sk. prakse 6 KP apjomā). ○ Studējošie ar iepriekš iegūtu akadēmisko profilējošo vai profesionālo bakalaura grādu neprofilējoša jomā, kas nav radniecīga studiju programmas nozarei/tematiskajai grupai, t.i. jebkura izglītība, izņemot, vadībinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā apgūst programmu 70 KP apjomā, studiju ilgums 2 gadi (t.sk. prakse 6 KP apjomā). ○ Reģistrējoties studijām krievu valodā, reflektantiem no ārvalstīm papildus minētajām prasībām, jākārt RISEBA sagatavots tests krievu valodā. <p>Uzņemšana notiek saskaņā ar UZŅEMŠANAS NOTEIKUMIEM, kas katru gadu tiek apstiprināti Senātā.</p>	
Studiju turpināšanas iespējas	Doktora studiju programma	
Studiju programmas mērķis	sniegt studējošajiem padziļinātas zināšanas uzņēmējdarbības, tautsaimniecības, vadības un personāla vadības jautājumos, nodrošināt teorētisko atziņu praktisko pielietojumu, sagatavot izglītotus un kvalificētus speciālistus jaunrades darbam valsts un	

	privātajās uzņēmējdarbības struktūrās Latvijā un ārvalstīs.
Studiju programmas uzdevumi	<ol style="list-style-type: none"> 1) Nodrošināt studiju vienotību uzņēmējdarbības vadības teorētiskajā, zinātniski-pētnieciskajā, praktiskajā darbībā un kvalitātē saskaņā ar Latvijas kvalifikācijas ievadstruktūras (qualification frameworks) principiem. 2) Sekmēt uzņēmējdarbības speciālistu profesionalitāti, attīstot jaunas un padziļinot jau esošas prasmes un iemaņas, paaugstinot strādājošo speciālistu kompetenci uzņēmējdarbības vadības jomā. 3) Piedāvāt studiju kursus, kas padziļina zināšanas uzņēmējdarbības vadības jomā, sniedz teorētiskas un metodoloģiskas atziņas un paredz tās pielietot praksē. 4) Nodrošināt speciālistiem, kas ir ieinteresēti un var paaugstināt organizācijas vērtību, mūsdienīgu profesionalitāti un kompetenci uzņēmējdarbības vadības jomā, pamatojoties uz jaunākajām uzņēmējdarbības vadības metodoloģiskajām, pētnieciskajām un tehniskajām metodēm. 5) Orientēt prasmi pielietot studiju laikā iegūtās zināšanas praktiskajā darbā, to panākot ar praktiskajām nodarbībām, maģistrantu patstāvīgo darbu ārpus auditorijas, biznesa plānu un projektu izstrādē, strādājot pie speciāli izstrādātas prakses programmas uzņēmējdarbības vadības jomā. 6) Attīstīt maģistrantos prasmi veikt pastāvīgus pētījumus uzņēmējdarbības vadības jomā un rezultātus apkopot maģistra darbā. 7) Nodrošināt studijas ar mācību metodiskajiem materiāliem, bibliotēkas pakalpojumiem un mūsdienu prasībām atbilstošu materiāli tehnisko bāzi. <p>Nodrošināt maģistra grāda iegūvi atbilstoši uzņēmuma un iestāžu vadītāja profesijas standartam, kas dotu tiesības turpināt studijas doktorantūrā.</p>
Studiju programmas rezultāti	<p>intelektuālās kompetences jomā spēj:</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunicēt gan speciālistu, gan nespeciālistu vidē attiecībā uz sarežģītiem akadēmiskiem un profesionāliem jautājumiem; • patstāvīgi un kritiski formulēt un analizēt sistemātiski sarežģītas praktiskas un inovācijas problēmas; • patstāvīgi turpināt savu kompetenču pilnveidi un specializāciju. <p>profesionālā kompetences jomā ir ieguvis padziļinātas teorētiskās, praktiskās un pētniecības iemaņas, kuras spēj izmantot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • patstāvīgai pētniecības darbībai; • profesionālu problēmu risināšanai un risinājumu ceļu izvēlei; • izprast sarežģītus jautājumus un kopsakarības; • rast vispārējo konkrētajā un konkrēto vispārināt gan praktiskajā, gan pētnieciskajā kontekstā. <p>praktiskās kompetences jomā spēj:</p> <ul style="list-style-type: none"> • patstāvīgi pieņemt un pamatot lēmumus savā studiju jomā; • skatīt perspektīvā un, balstoties uz zinātniskām, teorētiskām un/vai empīriskām
Studiju programmas noslēgumā	Maģistra darbs

paredzētais pārbaudījums	noslēguma	
-----------------------------	-----------	--

Profesionālā maģistra studiju programma „Uzņēmējdarbības vadība” ir veidota, lai izglītotu un sagatavotu kvalificētus speciālistus konkurētspējīgai darbībai valsts un privātajos uzņēmumos Latvijā un ārvalstīs. Studiju programmas akadēmiskais personāls sagatavo studējošos darbam globālajā pasaulē, daloties ar savu pieredzi starptautiskā mērogā, sniedzot zināšanas par Eiropas un NVS valstu uzņēmējdarbības vides specifiku, tradīcijām un darba metodēm.

Studiju programmas raksturojums pēc studiju ilguma un apjoma ir norādīts 1.1.tabulā un 1.2.tabulā.

1.1.tabula

60 KP studiju programmas rādītāji

Apjoms kredītpunktos	60KP
Studiju ilgums gados	1,5 gadi (pilna laika studijas), 2 gadi (nepilna laika klātie)
Iegūstamais grāds un/vai kvalifikācija	profesionālais maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā/ -
Uzņemšanas prasības	iepriekš iegūts profesionālo bakalaura izglītību vadībizinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā un ar iepriekš iegūtu attiecīgu 5.līmeņa profesionālo kvalifikāciju apgūst programmu

1.2.tabula

70 KP studiju programmas rādītāji

Apjoms kredītpunktos	70KP
Studiju ilgums gados	2 gadi (pilna laika klātie), 2,5 gadi (nepilna laika neklātie)
Iegūstamais grāds un/vai kvalifikācija	profesionālais maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā/ -
Uzņemšanas prasības	iegūts akadēmisko profilējošo vai profesionālo bakalaura grādu neprofilējošā jomā, kas nav radniecīga studiju programmas nozarei/tematiskajai grupai, t.i. jebkura izglītība, izņemot, vadībizinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā

Programmas mērķauditorija ir gan uzņēmējdarbības vadībā strādājošie privātā un publiskā sektorā Latvijā un ārvalstīs. Studiju programmas akadēmiskais personāls sagatavo studējošos darbam globālajā pasaulē, daloties ar savu pieredzi starptautiskā mērogā, sniedzot zināšanas par Eiropas un NVS valstu uzņēmējdarbības vides specifiku, tradīcijām un darba metodēm.

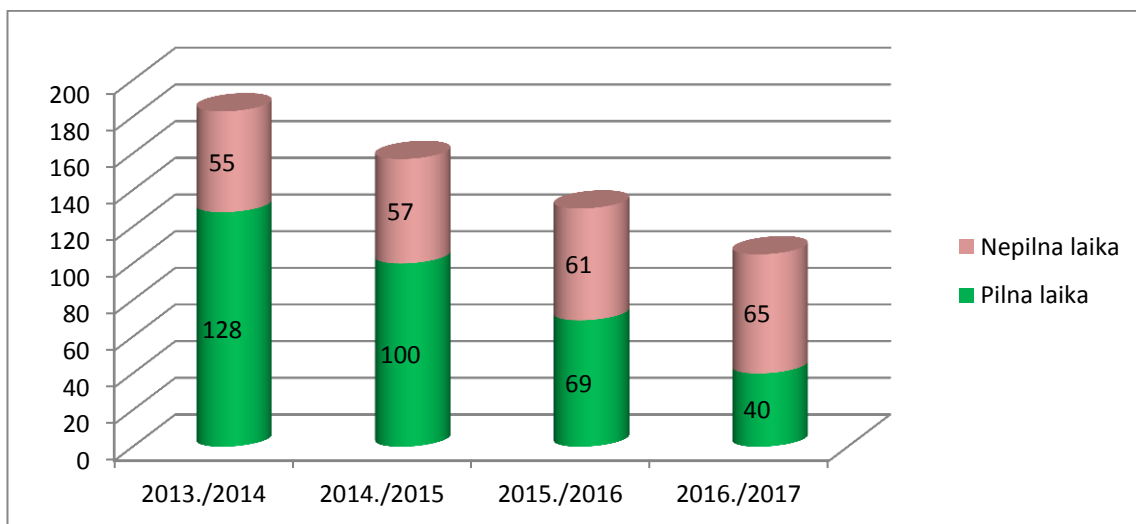
Programma ir veidota ne tikai Latvijas, bet arī NVS valstu tirgum, līdz ar to tā tiek piedāvāta latviešu un krievu valodā.

1.2. Statistikas dati par studējošiem studiju programmā un to analīze

Studējošo skaits, valoda, finansējuma avoti

Maģistra studiju programma „Uzņēmējdarbības vadība” 2016./2017.studiju gadā tika īstenota krievu valodā pilna laika studiju formā, savukārt latviešu un krievu valodā nepilna laika neklātienes studiju formā. Visi studē par privāto finansējumu.

2016./2017.studiju gadā kopējais studējošo skaits programmā „Uzņēmējdarbības vadība” bija 105 studenti, kas ir par 19% mazāk nekā 2015./2016.st.gadā, kad kopējais studējošo skaits programmā bija 130. Kopējo studentu skaitu 2016./2017.studiju gada veidoja 65 (jeb 62%) nepilna laika un 40 (jeb 38%) pilna laika studenti. Kopējo studentu skaita samazinājumu pamato tas, ka maģistra studiju programma pilna laika klātienē tika atvērta tikai krievu plūsmā tāpat kā iepriekšējos studiju gados.

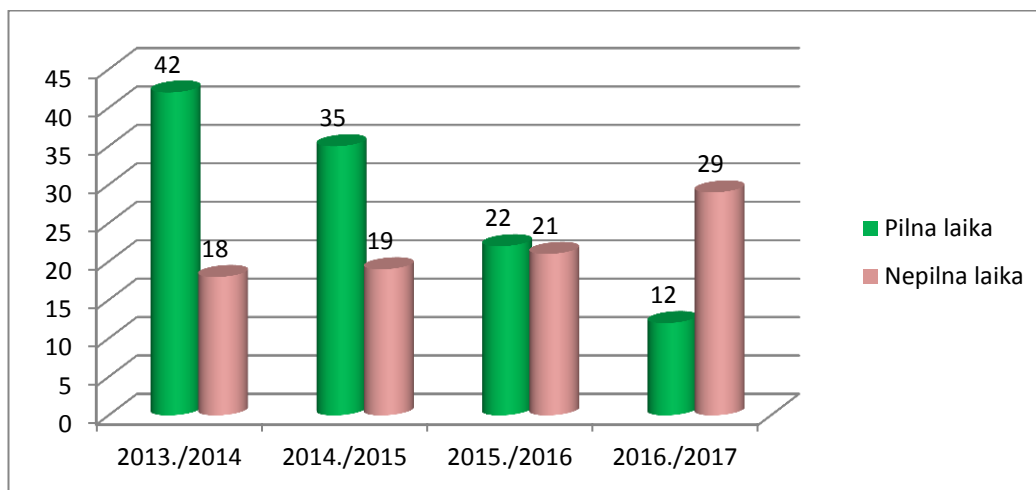

1.1.attēls. Studentu skaita dinamika maģistra studiju programmā „Uzņēmējdarbības vadība” (CSP dati)

Jāatzīmē, ka šajā studiju gadā studentu skaits ir palielinājies nepilna laika neklātienes studiju plūsmā (tālmācībā), kas ir saistīts ar tālmācības popularitātes paaugstināšanos, mūsdienīgi strauji mainīgo vidi un interneta popularitāti.

Imatrikulēto studentu skaits

2016./2017.studiju gadā tika imatrikulēti 41 students, no tiem 12 studenti (29%) tika imatrikulēti pilna laika studijās un 29 (71%) - nepilna laika studijās (skat 1.2.att.). 2016./2017.studiju gadā tika uzņemti par 2 studentiem mazāk nekā iepriekšējā studiju gadā.

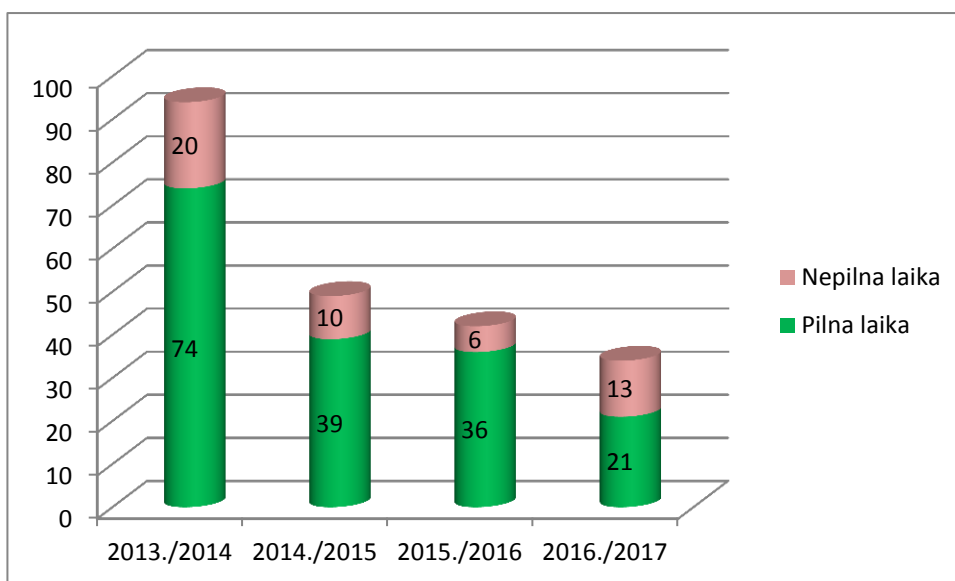

1.2.attēls. *Imatrikulēto studentu skaita dinamika studiju programmā „Uzņēmējdarbības vadība” (CSP dati)*

Kopumā secināms, ka pieaug tālmācības studiju popularitāte, līdz ar to ir jāturpina uzlabot tālmācības studiju kvalitāti un piedāvājumu. Pilna laika studiju programmā imatrikulēto studentu skaits samazinājies, kas saistāms ar lielu konkurenci augstskolu vidū šādas studiju programmas nodrošināšanā.

Absolventu skaits

2016./2017.studiju gadā profesionālais maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā tika piešķirts 34 studentiem, tajā skaitā 21 pilna laika un 13 nepilna laika studējošiem (skat 1.3.att.).

1.3.attēls. *Absolventu skaita dinamika studiju programmā „Uzņēmējdarbības vadība” (CSP dati)*

Kā redzams 1.3. attēlā, absolventu skaits visstraujāk krities 2014./2015.studiju gadā, kas pamatojams ar pilna laika klātienes studiju programmu neatvēršanu iepriekšējos studiju gados. Atbilstoši studiju skaitam un imatrikulēto skaitam, ir palielinājies absolventu skaits nepilna laika studijās.

Studējošo atbirums

2016./2017.studiju gadā tika atskaitīti 20 studentu, no tiem 8 bija pilna laika studenti, savukārt 12 – tālmācības studenti.

Pilna laika studijās kā galvenais atbiruma iemesls bija studiju neuzsākšana pēc studiju pārtraukuma un tie bija 7 studenti, kā arī 1 students tika atskaitīts par studiju plāna nepildīšanu.

Citi atskaitīšanas iemesli nepilna laika studijās bijuši šādi: 3 no studējošiem tikuši atskaitīti uz iesnieguma pamata, kur kā galvenais iemesls minēts – nespēja pastāvīgi studēt attālinātā formā, 4 studenti atskaitīti par finanšu saistību nepildīšanu, 3 studenti par studiju plāna nepildīšanu, un tikai 2 - par studiju neuzsākšana pēc studiju pārtraukuma.

Apmaiņas programmas

Pilna laika studējošajiem ir nodrošināta iespēja piedalīties starptautiskās apmaiņas projektos ERASMUS programmas ietvaros, kā arī citās sadarbības aktivitātēs. 2015./2016.studiju gadā kopumā RISEBA augstskolā bija noslēgti sadarbības līgumi ar 102 izglītības iestādēm 32 valstīs.

2016./2017.studiju gadā apmaiņas ERASMUS iespējas maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” studenti neizvēlējās

2. Studiju programmas saturs

Studiju saturs programmā veidots, lai apgūtu uzņēmējdarbības vadītājam nepieciešamās zināšanas, prasmes un kompetences saskaņā ar profesijas standartu.

2.1. Studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” plāns

Maģistra studiju programma „Uzņēmējdarbības vadība” tiek īstenota 60 KP (skat.2.1.tab.) un 70 KP (skat.2.2.tab.), atkarībā no studējošo iepriekšējās izglītības. Studiju programmas plāns norādīts turpmākajās tabulās.

2.1.tabula

Profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programmas "Uzņēmējdarbības vadība" studiju kursu saraksts studiju gadu un semestru griezumā (pretendentiem ar profilējošo izglītību 60KP)

1. studiju gads					
1. semestris			2. semestris		
Studiju kursa nosaukums	Daļa	Kredītpunkti	Studiju kursa nosaukums	Daļa	Kredītpunkti
Ievadnedeļa					
Starptautiskā marketinga vadīšana	B	2	Biznesa stratēģija un konkurētspēja	A	2
Vadīšanas psiholoģija un līderība	A	2	Mūsdienu tendences menedžmentā	C	1
Komerctiesības	A	2	Biznesa ilgtspēja un sociālā atbildība	B	1
Finanšu tirgi	A	2	Ražošanas un pakalpojumu procesu vadīšana	A	2
Starptautiskā personāla vadība	A	2	Inovācija un intelektuālā īpašuma aizsardzība	B	2
Starptautiskā ekonomika	A	2	Projektu vadīšana	A	2
IT sistēmu pārvaldība	A	2	Pētījumu metodoloģija	A	2
Loģistika / Piegādes ķēdes vadīšana	A	3	Finanšu un stratēģiskie risinājumi	C	2
Finanšu pārvaldība	A	3	Prakse	A	6
Kredītpunkti kopā:		20	Kredītpunkti kopā:		20
2. studiju gads					
1. semestris			2. semestris		
Studiju kursa nosaukums	Daļa	Kredītpunkti	Studiju kursa nosaukums	Daļa	Kredītpunkti
Maģistra darbs	A	20		-	-
Kredītpunkti kopā:		20	Kredītpunkti kopā:		-

**Profesionālās augstākās izglītības bakalaura/maģistra studiju programmas
"Uzņēmējdarbības vadība" kursu saraksts studiju gadu un semestru griezumā
(pretendentiem ar neprofilējošo izglītību 70KP)**

1. studiju gads					
1. semestris			2. semestris		
Studiju kursa nosaukums	Daļa	Kredītpunkti	Studiju kursa nosaukums	Daļa	Kredītpunkti
Ievadnedēļa					
Vadībzinību un tirgzinību pamati	A	2	Starptautiskā ekonomika	A	2
Ekonomikas teorētiskie aspekti	A	2	IT sistēmu pārvaldība	A	2
Grāmatvedība un finanses	A	2	Loģistika / Piegādes ķēdes vadīšana	A	3
Skaitliskās metodes biznesā	A	2	Finanšu pārvaldība	A	3
Stratēģisko vadībzinību pamati (Projekts "Biznesa uzņēmums un vide")	A	2	Biznesa stratēģija un konkurētspēja	A	2
Starptautiskā mārketinga vadīšana	B	2	Mūsdienu tendences menedžmentā	C	1
Vadīšanas psiholoģija un līderība	A	2	Biznesa ilgtspēja un sociālā atbildība	B	1
Komerctiesības	A	2	Ražošanas un pakalpojumu procesu vadīšana	A	2
Finanšu tirgi	A	2	Prakse	A	4
Starptautiskā personāla vadība	A	2			
Kredītpunkti kopā:		20	Kredītpunkti kopā:		20
2. studiju gads					
1. semestris			2. semestris		
Studiju kursa nosaukums	Daļa	Kredītpunkti	Studiju kursa nosaukums	Daļa	Kredītpunkti
Prakse	A	2	Maģistra darbs	A	10
Pētījumu metodoloģija	A	2			
Inovācija un intelektuālā īpašuma aizsardzība	B	2			
Finanšu un stratēģiskie risinājumi	A	2			
Projektu vadīšana	A	2			
Maģistra darbs	A	10			
Kredītpunkti kopā:		20	Kredītpunkti kopā:		10

2.2. Studiju programmas studiju kursu raksturojums

Abu studiju programmu (profilējošā un neprofilējošā) galvenā atšķirība ir Ievadmodulis.

Personām, kurām ir neprofilējošā iepriekšējā izglītība, studiju programmas saturā ir iekļauts **Ievadmodulis** 10 KP (15ECTS) apjomā.

Ievadmoduļa mērķis ir dot studējošajiem pamatzināšanas par biznesa uzņēmumu un vidi, kuras viņi nav ieguvuši bakalaura studiju līmenī.

Ievadmodulim dots atsevišķs nosaukums - „Uzņēmums un vide”. Tam ir šāds pamatojums un sagaidāmie rezultāti: *Biznesa uzņēmuma, tāpat kā jebkuras mūsdienu institūcijas, izdzīvošana un konkurētspēja ir cieši saistīta ar tā apkārtējo vidi. Gan nacionāla līmeņa, gan starptautiski faktoru nepārtraukti ietekmē un maina šo vidi. Uzņēmumam ir minimālas iespējas ietekmēt šīs izmaiņas. Ievadmodulis dod zināšanas par uzņēmuma apkārtējās vides, kas veido uzņēmuma darbības fonu, dabu. Tas apskata uzņēmumus kā atvērtas sociālas sistēmas, kas nepārtraukti mijiedarbojas ar vidi. Tiek apskatītas ekonomiskās un finanšu vides, sociālo un tehnoloģisko izmaiņu ietekme uz uzņēmuma stratēģiskajiem lēmumiem. Modulis sniegs jums stabilu pamatu biznesa plašākai izpratnes veidošanai un veiksmīgai vadītāja karjerai.*

Ievadmodulī iekļautie studiju kursi un to īpatsvars kredītpunktos redzams 2.3.tabulā.

2.3.tabula

Ievadmoduļa “Uzņēmums un vide” studiju kursi

Kursa nosaukums	Daļa	KP
Vadībzinību un tirgzinību pamati	A	2
Ekonomikas teorētiskie aspekti	A	2
Grāmatvedība un finanses	A	2
Skaitliskās metodes	A	2
Stratēģisko vadībzinību pamati (Projekts "Biznesa uzņēmums un vide")	A	2
<i>Kopā</i>		<i>10</i>

Pēc Ievadmoduļa pabeigšanas studējošie pilnveidos zināšanas un izpratni par:

- sabiedrības strukturālām, uzvedības un tehnoloģiskām izmaiņām un to ietekmi uz patērētāju vajadzībām un lēmumu pieņemšanas procesiem;
- mikro un makroekonomiku – pieprasījumu, pieprasījumu un cenu veidošanos, ekonomiskās stabilitātes nosacījumiem, ekonomisko indikatoru nozīmi, valdību lietotajiem instrumentiem ekonomiskas vadīšanai un uzņēmumu darbības regulēšanai;
- pieejām un metodēm, kādas uzņēmumi lieto lai pieņemtu efektīvus lēmumus - datu ieguves, apkopošanas, analīzes un interpretēšanas metodēm;
- vadītāju lēmumu pieņemšanas pamatprincipiem ieskaitot operatīvos, finanšu un stratēģiskos lēmumus.

Pēc Ievadmoduļa veiksmīgas apgūšanas studējošie varēs:

- novērtēt patreizējo un nākotnes ekonomisko, sociālo un uzvedības vides izmaiņu nozīmi un dabu;
- analizēt uzņēmuma biznesa vidi pielietojot attiecīgus rīkus un tehnikas;
- novērtēt un definēt potenciālo izmaiņu ietekmi uz indivīdiem un uzņēmumiem.
- savākt, novērtēt un pielietot datus no dažādiem avotiem;
- izprast patērētāju uzvedību un komerciju;
- efektīvi organizēt laiku un uzdevumus;
- skaidri komunicēt rakstiski un auditorijas priekša savas idejas, argumentēt un diskutēt.

Ievadmoduļa noslēgumā studenti izstrādā grupas darbu – Projektu par izvēlēta uzņēmuma vides un stratēģiskā stāvokļa analīzi. Ir izstrādāts Projekta nolikums, kurš ietver atskaites un prezentācijas veidošanas prasības.

Pēc Ievadmoduļa pabeigšanas, gan studenti ar akadēmisko, gan profesionālo bakalaura grādu, apgūst tos pašus kursus vispārizglītojošos studiju kursus, kas ir uzskaitīti tālāk.

- Studiju kurss „*Vadīšanas psiholoģija un līderība*” – 2 KP

Studiju kursa mērķis ir sniegt uzņēmējdarbības studentam zināšanas par vadīšanas procesa psiholoģiskajiem aspektiem darba organizācijās, vadītāja darba psiholoģiskajām likumsakarībām, lai pilnveidotu vadītāja darbu un līdz ar to paaugstinātu arī organizācijas efektivitāti.

- Studiju kurss „*Komerctiesības*” – 2 KP

Studiju kursa mērķis ir veidot maģistrantiem izpratni par komercdarbības tiesisko regulēšanu Latvijā un ārzemēs un tiesību normu praktisko pielietojumu.

- Studiju kurss „*Finanšu tirgi*” – 2 KP

Studiju kursa mērķis ir sniegt uzņēmējdarbības veikšanai nepieciešamās teorētiskas un praktiskas zināšanas par finanšu tirgus uzbūvi, struktūru un darbību, finanšu institūcijām un to mijiedarbību, galvenajiem finanšu instrumentiem. Dot zināšanas par finanšu tirgus uzraudzību un regulēšanas pamatprincipiem

- Studiju kurss „*Inovācija un intelektuālā īpašuma aizsardzība*” – 2 KP

Studiju kursa mērķis ir sniegt zināšanas par inovatīvu uzņēmējdarbību un intelektuālā īpašuma lomu tajā. Iegūt praktisku pieredzi uzņēmuma inovācijas vadības un intelektuālā īpašuma novērtējumā un analīzē.

- Studiju kurss „*Starptautiskā mārketinga vadīšana*” – 2 KP

Studiju kursa mērķis ir veidot studentiem padziļinātu izpratni par starptautiskā mārketinga vadīšanu un praktisku pielietojumu uzņēmējdarbības vadībā.

- Studiju kurss „*Starptautiskā personāla vadīšana*” – 2 KP

Studiju kursa mērķis ir sniegt pamatzināšanas un veidot izpratni par personāla vadības procesiem un funkcijām uzņēmumā, atbilstoši personāla vadības teorijai, Latvijas un ārvalstu pieredzei, kā arī aktuālām personāla vadības tendencēm.

- Studiju kurss „*Loģistika/piegādes ķēdes vadīšana*” – 3 KP

Studiju kursa mērķis ir sniegt zināšanas par loģistikas lomu biznesa efektivitātes paaugstināšanā, piegādes ķēdes dinamiku un krājumu pārvaldību.

- Studiju kurss „*Ražošanas un pakalpojumu procesu vadīšana*” – 2 KP

Studiju kursa mērķis ir sniegt teorētiskas zināšanas un praktiskas iemaņas ražošanas un pakalpojumu procesu vadības pamatjautājumos, ražošanas sistēmas funkcionēšanā organizācijā, plānošanas, kontroles un pārmaiņu vadības procesos.

- Studiju kurss „*Biznesa ilgtspēja un sociālā atbildība*” – 1 KP

Studiju kursa mērķis ir Sniegt uzņēmējdarbības studentiem izpratni par ilgtspējīgu biznesu un korporatīvo sociālo atbildību, to būtību un nepieciešamību, ietekmi uz konkurētspēju, vidi, sabiedrību, rosināt studentus ievērot korporatīvo sociālo atbildību savā ikdienas darbā, uzņēmējdarbībā.

- Studiju kurss „*Finanšu pārvaldība*” – 3 KP

Studiju kursa mērķis ir attīstīt maģistrantu zināšanas par korporāciju finanšu vadību, analizējot dažādas finansēšanas avotu priekšrocības un investīciju labvēlīgas iespējas, izmantojot finanšu plānošanas tehnikas. Finanšu vadīšanas kurss nodrošinās maģistrantus ar teoriju un praktiskiem piemēriem, lai attīstītu viņu iemaņas sekmīgi finansēt, investēt un pieņemt finansiālus lēmumus.

- Studiju kurss „*Biznesa stratēģija un konkurētspēja*” – 2 KP
Studiju kursa mērķis ir sniegt zināšanas un prasmes kā tiek sasniegtas un noturētas uzņēmuma konkurētspējas priekšrocības, izmantojot ārējas vides labvēlīgās iespējas uz uzņēmuma resursu un kompetenču vadības pamata.
- Studiju kurss „*Projektu vadīšana*” – 2 KP
Studiju kursa mērķis ir sniegt zināšanas par svarīgākajiem principiem, metodēm un posmiem projektu vadīšanā un to ietekmi uz organizāciju, kā arī attīstīt projektu plānošanā un vadīšanas prasmes.
- Studiju kurss „*Mūsdienu tendences menedžmentā*” – 1 KP
Studiju kursa mērķis ir sniegt maģistrantiem zināšanas par jaunākajām tendencēm uzņēmējdarbībā, veidot prasmi atrast un pielietot jaunāko informāciju uzņēmumu vadībā.
- Studiju kurss „*IT sistēmu pārvaldība*” – 2 KP
Studiju kursa mērķis ir panākt, lai studenti iegūtu zināšanas par informācijas tehnoloģiju izmantošanu uzņēmējdarbībā, sniegt zināšanas par teorētiskiem un metodiskiem aspektiem IS pārvaldībā, par saistītajiem riskiem ar IT, panākt studentu kompetenci, lai spētu pielietot zināšanas, strādājot atbildīgos amatos dažāda veida biznesa uzņēmumos.
- Studiju kurss „*Finanšu un stratēģiskie risinājumi*” – 2 KP
Studiju kursa mērķis ir attīstīt maģistrantu zināšanas un prasmes stratēģiju lēmumu pieņemšana uzņēmējdarbībā, kas balstīti uz uzņēmuma finanšu datiem.
- Studiju kurss „*Pētījumu metodoloģija*” – 2 KP
Studiju kursa mērķis ir attīstīt studentu individuālās prasmes un papildināt viņu zināšanas biznesa un zinātniskajā pētniecībā, kas novestu pie augsta līmeņa maģistra darbu izstrādes - pilnveidot studentu zināšanas par kvantitatīvajām un kvalitatīvajām datu ieguves un apstrādes metodēm, sniegt studentiem padziļinātu priekšstatu par pētījuma rezultātu novērtējumu sava pētnieciskā darba ietvaros.

2.3. Studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” atbilstība valsts izglītības standartam

RISEBA profesionālā maģistra studiju programma „Uzņēmējdarbības vadība” atbilst 2014.gada 26.augusta LR MK noteikumiem Nr.512 – „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” (skat.2.4.tabulu).

2.4.tabula

Profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” atbilstība augstākās izglītības valsts standartam

Prasības	Standartā noteiktais	Programmas „Projekta vadība” rādītāji
Studiju programmas apjoms (KP)	vismaz 40 KP	60/70 KP
Studiju programmas īstenošanas ilgums	1 – 2 gadi ar noteikumu, ka kopējais bakalaura un maģistra studiju ilgums nav mazāks par pieciem gadiem	1,5 vai 2 gadi un 2 vai 2,5 gadi vadoties no iepriekš iegūtās izglītības un studiju formas
Kontaktstundu apjoms (%)	No maģistra programmas apjoma (izņemot to apjomu, kas paredzēts	1 KP kursā kontaktstundu skaits ir 38% no kopējā kursa

Prasības	Standartā noteiktais	Programmas „Projekta vadība” rādītāji
	praksei un maģistra darba izstrādei) pilna laika studijās ne mazāk kā 30% veido kontaktstundas.	stundu skaita, 2 KPursos - 34%
Obligātais saturs atbilstoši standarta prasībām	studiju kursi, kas nodrošina jaunāko sasniegumu padziļinātu apguvi nozares (profesionālās darbības jomas) teorijā un praksē vismaz 5 KP apjomā;	30 KP
	pētnieciskā darba, jaunrades darba, projektēšanas darba un vadībzinību studiju kursi vismaz 3 KP apjomā;	4KP/14KP
	prakse vismaz 26 KP apjomā, ja tā ir paredzēta akadēmiskās bakalaura studiju programmas beidzējiem, vai vismaz 6 KP apjomā, ja tā ir paredzēta bakalaura programmas beidzējiem.	60 KP un 70 KP programmā – 6 KP prakse
	valsts pārbaudījums, kura sastāvdaļa ir maģistra darba izstrādāšana un aizstāvēšana, vismaz 20 kredītpunktu apjomā.	Maģistra darba izstrāde un aizstāvēšana - 20 KP
	obligātajā saturā ietver arī studiju kursus, kuri nodrošina profesionālās kompetences sasniegšanu uzņēmējdarbībā (inovācijas, uzņēmumu organizācija un dibināšana, vadīšanas metodes, projektu izstrādes un vadīšanas pamati, lietvedības un finanšu uzskaites sistēma, zināšanas par darba tiesisko attiecību regulējumu, tai skaitā par sociālā dialoga veidošanu sabiedrībā, kā arī zināšanas par citām novitātēm uzņēmējdarbības vai iestādes vadīšanā), ja tie nav apgūti zemāka līmeņa studiju programmā.	<i>Ievadmoduļa kursi 10 KP apjomā, kas ir iekļaut 70 KP programmā:</i> Vadībzinību un tirgzinību pamati – 2 KP Ekonomikas teorētiskie aspekti – 2 KP Grāmatvedība un finanses – 2 KP Skaitliskās metodes – 2 KP Stratēģisko vadībzinību pamati (Projekts "Biznesa uzņēmums un vide") – 2 KP
Atbilstība Vides aizsardzības un Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma noteiktajām prasībām	Ja studējošais Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktās prasības nav apguvis zemāka līmeņa studiju programmā, viņš tās apgūst <u>papildus</u> maģistra programmai.	Studenti, kuriem iepriekšējā izglītībā nav apgūti šie studiju kursi, šis kurss, uzsākot studijas, ir jāapgūst tālmācībā.
Piešķiramais grāds	Profesionālais maģistra grāds nozarē, kā arī piektā līmeņa profesionālo kvalifikāciju	Profesionālais maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā
Studiju turpināšanas iespējas	Turpināt izglītību doktora studiju programmā, izpildot uzņemšanas prasības attiecīgajā doktora studiju programmā	Turpināt izglītību doktora studiju programmā, izpildot uzņemšanas prasības attiecīgajā doktora studiju programmā

Studiju programma „Uzņēmējdarbības vadība” saturs atbilst Valsts standarta prasībām. Turpmāk ziņojumā sniegts detalizēts skaidrojums par studiju programmas apguves un vērtēšanas pamatprincipiem un kārtību, kā arī praksēm un maģistra darbu.

Studiju programmas apguves vērtēšanas pamatprincipi un kārtība

2016./2017.gadā maģistra studiju programmu “Uzņēmējdarbības vadība” bija iespējams apgūt pilna laika vakara studiju formā (krievu valodā) un tālmācībā (latviešu un krievu valodā).

Studiju gads pilna laika studijās ir sadalīts semestros, kuru laikā maģistrantiem iespējams apmeklēt lekcijas, seminārus, simulācijas, praktiskās nodarbības un kārtot pārbaudījumus, savukārt tālmācības studentiem studiju process tiek organizēts RISEBA informācijas sistēmā „e.riseba”, kur tiek ievietoti studiju materiāli, pārbaudījumi, studiju grafiki, kā arī notiek komunikācija starp studentiem, pasniedzējiem un Tālmācības centra administrāciju.

Nepilna laika (tālmācības) studenti studē attālināti, taču līgums paredz līdz 50% apmērā apmeklēt lekcijas klātienē.

Visi studiju programmā paredzētie studiju kursi tiek īstenoti atbilstoši studiju kursu aprakstiem, kuros noteikta arī attiecīgā kursa vērtēšanas sistēma, ievērojot RISEBA vienoto vērtēšanas sistēmu. RISEBA izmantotā vērtēšanas sistēma ir veidota balstoties uz 2014.gada 26.augusta LR MK noteikumiem Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”:

- vērtēšanas atklātības princips – atbilstoši izvirzītajiem programmas mērķiem un uzdevumiem, kā arī studiju kursu mērķiem un uzdevumiem ir noteikts prasību kopums studiju rezultātu sasniegšanas vērtēšanai. Prasību kopums ir norādīts katrā studiju kursa aprakstā.
- vērtējuma obligātums - nepieciešamība iegūt pozitīvu vērtējumu par katru studiju kursu, attiecīgi par visu programmas satura apguvi. Studējošais var aizstāvēt maģistra darbu tikai tad, kad ir apgūts viss programmas saturs.
- vērtējuma pārskatīšanas iespēju princips – augstskola nosaka kārtību iegūtā vērtējuma pārskatīšanai. RISEBA Studiju nolikuma, kas tiek apstiprināts Senātā, 3.6.punktā ir noteikts – ja studējošais vēlas uzlabot savu gala atzīmi, viņam ir jāvienojas ar attiecīgo mācībspēku un programmas direktoru par laiku, jāsaņem no attiecīgās studiju programmas administratores noteiktas formas norīkojums atbilstoši papildus maksas pakalpojumu cenrādim.
- vērtēšanā izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips – programmas apguves vērtēšanā izmanto dažādus pārbaudes veidus. Katrs pasniedzējs savā studiju kursā regulāri pārbauda studentu zināšanas, izmantojot kursa programmās un aprakstā norādītos pārbaudes veidus (kontroldarbi, mājasdarbi, referāti, testi, prezentācijas, patstāvīgie darbi, grupas darbi utt.). Prasības ir atkarīgas no studiju kursa specifikas un studiju procesa organizācijas, kā arī studiju formas. Eksāmeni RISEBA tiek organizēti gan rakstiski, gan mutiski, tālmācības studentiem - elektroniski. Gala vērtējums pēc studiju kursa apguves ietver studenta darba novērtējumu visa studiju kursa apguves laikā, tajā skaitā, līdzdalību un darba kvalitāti nodarbībās, kontroldarbu un patstāvīgo darbu rezultātus, kā arī eksāmena vērtējumu. Kurša apguve ir sekmīga, ja programmā noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtošanas termiņa pagarinājums.

Tālmācības studiju darba organizācija tāpat kā klātienē studiju organizācija, notiek pēc studiju plāna. Katra studentu grupa semestra sākumā saņem studiju plānu, kurā norādīti semestra laikā apgūstamie studiju kursi un apguves grafiks, kursa apguves plānotais ilgums un plānotie ieskaīšu/eksāmenu datumi. Katra studiju kursa ietvaros studenti saņem informāciju par attiecīgo kursu prasībām, to izpildi un vērtēšanu.

Studijas notiek attālināti, izmantojot RISEBA informācijas sistēmu „e.riseba”. Būtiskākā atšķirība ir komunikācijā starp studējošo un pasniedzēju, kas notiek, izmantojot IT resursus - galvenokārt e.riseba, Skype un e-pastu. Lai motivētu studentus un pārliecinātos par zināšanu apguves līmeni, tālmācībā ir lielāks skaits pārbaudes darbu skaits, t.i. 2 KP kursā ir paredzēti 2 pārbaudījumi un eksāmens.

Informācijas sistēmā „e.riseba” ir reģistrēti visu pārbaudes darbu rezultāti – vērtējums un atgriezeniskā saite, kas dod pārskatu studentiem, pasniedzējiem un tālmācības studiju administratoram par studiju procesa gaitu.

Tālmācības studiju materiāli sastāv no attiecīgā studiju kursa apraksta, studijveža – kas ir metodiskie norādījumi attiecīgā studiju kursa apguvei, video lekcijām, prezentācijām ar audio ierakstu, konspekti un tml. Metodiskie norādījumi paredz vienotu tālmācības materiālu metodiku un formu visos RISEBA tālmācībasursos.

Tālmācības studentiem ir iespēja apmeklēt arī klātienē nodarbības ierobežotā apjomā (ierobežojums: līdz 50% no nodarbībām) bez papildus samaksas, par to vienojoties ar studiju programmas direktoru un informējot tālmācības studiju administratori. Neskatoties uz klātienē nodarbību apmeklējumu, pārbaudījumi jākārtā pie tālmācības mācībspēka, atbilstoši tālmācības prasībām.

RISEBA studiju un zināšanu novērtēšanas metodes ir objektīvas, un tiek konsekventi ievērotas. Ikvienas pārbaudes apjoms atbilst attiecīgā studiju kursa programmas saturam un Profesijas standartā noteiktām prasījmu un zināšanu prasībām.

Studiju rezultātus RISEBA vērtē pēc diviem rādītājiem:

- kvalitatīvais vērtējums - atzīme 10 baļļu sistēmā;
- kvantitatīvais vērtējums – kredītpunktu skaits atbilstoši studiju kursa apjomam un nozīmīgumam.

Studiju programmā iegūstamo kredītpunktu summa ir norādīta studiju plānā. Lai novērtētu studentu izpildītā darba apjoma atbilstību plānam katru semestri un studiju gadu, tiek veikts tā kvantitatīvais vērtējums kredītpunktos - 1 kredītpunkts atbilst 40 stundām.

Mācībspēkiem ir izstrādāta „Viesdocētāja rokasgrāmata”, kurā sniegts skaidrojums par nodarbību plānošanu, gatavošanos tām, norisi un vērtēšanu, ko var izmantot gan pilna, gan nepilna laika studiju kursu mācībspēki.

Studiju prakses raksturojums

Programmā viena prakse 6 KP apjomā, kas ir paredzēta gan tālmācībā, gan pilna laika studijās studējošiem. Prakses uzdevumus un prasības reglamentē „Profesionālās darba prakses prasības maģistra studiju programmā „Uzņēmējdarbības vadība””. Prakses mērķis ir iegūtās teorētiskās zināšanas pielietot praksē, veicot uzņēmuma analīzi.

Prakses novērtējuma iegūšanai studējošais nodod atskaiti, kura ietver prakses vadītāja (prakses devēja uzņēmuma pārstāvja) novērtējumu, prakses dienasgrāmatu, kā arī aizstāv praksi noteiktajā termiņā, saskaņā ar studiju grafiku.

Noslēguma darba raksturojums

Studiju beigās ir jāizstrādā un jāaizstāv **maģistra darbs**. Lai sekmīgi izpildītu visu kursu apjomu un iegūtu profesionālo grādu, studentiem maģistra darbā ir jādemonstrē gan studiju procesā iegūtās akadēmiskās zināšanas, gan jānodemonstrē zinātniski pētnieciskā darba iemaņas.

Saskaņā ar studiju grafiku studentiem ir jāizvēlas sava maģistra darba tēma. Maģistra darba izstrādāšanu un noformēšanu reglamentē „Studiju darbu izstrādāšanas nolikums”.

Studenti gala pārbaudījumus drīkst kārtot, ja:

- pozitīvi ir novērtēta programmā paredzētā studiju kursa apguve;
- novērtēta un aizstāvēta prakses atskaite;
- izpildītas visas studiju līgumā noteiktās finansiālās saistības.

Ja studiju programma ir sekmīgi apgūta un gala pārbaudījumos saņemts pozitīvs vērtējums (zemākais sekmīgais vērtējums 4 balles), studentiem tiek piešķirts profesionāla maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā.

Maģistra darbu tēmu analīze norādīta 2.6.nodaļā.

2.4. Studiju kursu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm

Maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes tendencēm. RISEBA 2016./2017.studiju gadā organizēja lekciju ciklu Informal Insight, uz kuru tika aicināti dažādi uzņēmēji, lai dalītos pieredzē. Vieslekcijas tika piedāvāts apmeklēt RISEBA studentiem, kā arī pēc tām notika diskusijas ar lektoriem par aktualitātēm biznesa vidē un to, ko svarīgi studentiem būtu zināt un prast, kādas kompetences nepieciešams attīstīt, lai strādātu mūsdienīgā biznesa vidē.

Programmas mācībspēki regulāri apmeklē starptautiskas zinātniskās konferences, kā rezultātā studijuursos tiek iekļautas jaunas tēmas. Piemēram, studiju kursa „Mūsdienu tendences menedžmentā” tiek veidots balstoties uz jaunākiem pētījumiem un publikācijām.

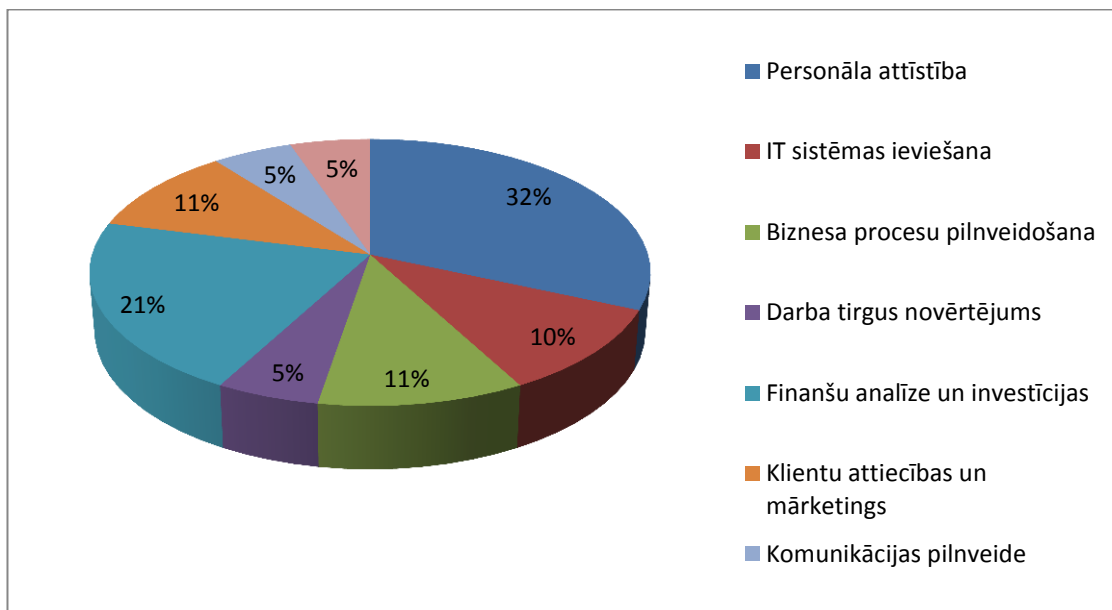
Studiju programmai ir izveidota arī studiju programmas padome, kurā ir augstskolas, mācībspēku, studentu, absolventu un darba devēju pārstāvji. Studiju programmas padomes sēdēs tiek izskatīti studiju rezultāti un apstiprinātas ierosinātās izmaiņas studiju programmā.

2.5. Studējošo noslēgumu darbu tēmu analīze un novērtējums

Maģistra darba tēmas izvēli studējošie veic saskaņā ar RISEBA izstrādāto „Studiju darbu izstrādāšanas nolikumu”. Studējošam tiek piedāvāts izvēlēties maģistra darba tēmu no fakultāte apstiprinātā tēmu saraksta. Studējošam ir iespēja piedāvāt arī savu maģistru darba tēmu,

pamatojoties uz savām zināšanām un profesionālajām iemaņām un/vai konkrētas organizācijas interesēm. Nepieciešamības gadījumā studējošais var konsultēties ar programmas direktoru vai attiecīgās jomas mācībspēkiem par maģistra darba tēmas aktualitāti vai atbilstību studiju programmas prasībām un zinātniskā vadītāja izvēli.

Analizējot aizstāvēto maģistra darbu tēmu virzienus 2016./2017.studiju gadā, secināts, ka 32% studentu maģistra darbā izvēlējušies pētīt personāla attīstības jautājumus uzņēmumos, jo mūsdienu mainīgajā laikā personāla motivēšanas, noturēšanas un piesaistes jautājumi ir būtiski jebkurā uzņēmējdarbībā (skat 2.2.att.). Otrs aktuālais pētījumu tēmu virziens ir bijis finanšu un investīciju jautājumos (21% maģistra darbu), kas ir būtiski un aktuāli ikvienā uzņēmumā.

2.2.attēls. Maģistra darbu tēmu virzieni 2016./2017.studiju gadā

Jāatzīmē, ka 2016./2017.studiju gadā tika veikti arī pētījumi par tēmām, kas ir aktuālas Latvijas mērogā, kā, piemēram, Business eņģeļu kritēriji investīciju projekta atlasei.

Studentu maģistra darbi ir augsti novērtēti. 2016./2017.studiju gadā 5% studentu par maģistra darbu saņēma vērtējumu 5 (viduvēji), 16% studentu saņēma - 6 (gandrīz labi), 26% saņēma vērtējumu 7(labi), 21% saņēma vērtējumu 8 (ļoti labi), 32% saņēma vērtējumu 9 (teicami). Kopumā izstrādāto maģistra darbu kvalitāte vērtējama kā laba.

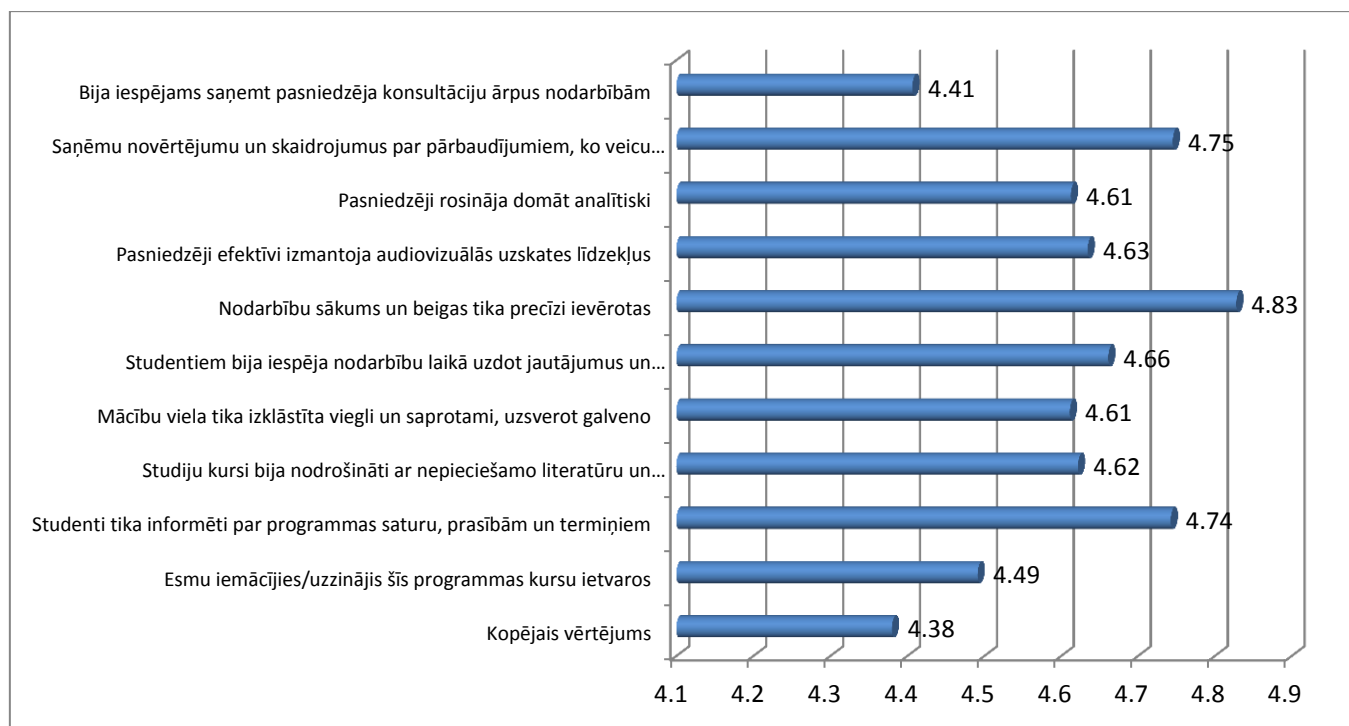
Jāatzīmē, ka 2016./2017.studiju gada 2 absolventi turpina studijas doktora studiju programmā „Biznesa vadība”, kas liecina par augstu studiju programmas kvalitāti un rosinošu vidi studiju turpināšanai.

2.6.Studējošo aptauju rezultātu analīze

Studiju procesa gaitā regulāri tiek veikta studentu anketēšana gan par studiju saturu, gan mācībspēkiem. Anketēšana tiek veikta katra studiju kursa noslēgumā. Respondenti ir visi programmā studējošie studenti.

2016./2017.studiju gadā tika novērtēti 17 studiju kursi pēc 11 kritērijiem 5 baļļu skalā, kur 5-pilnīgi piekrītu, 4-drīzāk piekrītu, 3-nevaru pateikt, 2-drīzāk nepiekrītu, 1-pilnīgi nepiekrītu. Kopumā programmas satura vērtējums ir pozitīvs (4,36) gan satura, gan mācībspēku, gan nodrošinājuma ziņā (skatīt 2.3.attēlu). Kopējais studiju programmas vērtējums ir tāds pats kā iepriekšējā studiju gadā, kas ir skaidrojams ar veiktajām izmaiņām studiju programmas saturā.

Kā redzams 2.3.attēlā, studiju kursi ir novērtēti augsti. Īpaši studenti ir novērtējuši to, ka nodarbību sākums un beigas tikušas precīzi ievērotas. Otrs augstākais studentu vērtējums ir bijis, ka studentiem bijusi iespēja saņemt novērtējumu un skaidrojumu par pārbaudījumiem, savukārt kā trešo augstāko - studenti norādījuši informāciju par programmas saturu, prasībām un termiņiem.

2.3.attēls. *Magistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” studiju kursu novērtējums 2016./2017.st.gadā*

Viszemāk novērtētais rādītājs studentu vērtējumā ir – konsultācijas ārpus nodarbībām, kas skaidrojams ar to, ka pilna laika studenti studē vakaros un praktiski vienīgais iespējamais laiks konsultāciju saņemšanai ir brīvdienas, kas ne vienmēr ir darba dienas mācībspēkiem.

Vērtējot studentu aptaujas organizēšanas procesu, nepieciešams atzīmēt, ka respondentu skaits ir diezgan zems – vidēji anketas aizpilda ne vairāk kā 25% no kopējā respondentu skaita.

Studentiem tiek skaidrota anketu aizpildīšanas nepieciešamība, taču izmaiņas, kas tiek rosinātas studentu ieteikumu rezultātā, viņi paši nepiedzīvo, jo studiju kursus pasniedz dažādi pasniedzēji un vidējais studiju laiks ir ap diviem gadiem.

2.7. Absolventu datu analīze

RISEBA sadarbībā ar Centrālās Statistikas pārvaldi veic datu apkopošanu par absolventiem. Kā redzams 2.5.tabulā, absolventu nodarbinātība ir vērtējama kā augsta – virs 85%

2.5. tabula

Maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” absolventu statistika (CSP dati)

Absolvēšanas gads	Statistikas apkopošanas datums	Kopējais absolventu skaits	Nodarbināto absolventu skaits	Absolventu nodarbinātības līmenis, %	Bezdarbnieku skaits	Absolventu bezdarba līmenis, %	Emigrējušo skaits
2013	31.12.2015.	87	74	85.1	2	2.3	2
2014	31.12.2016.	44	42	95	2	5	2
2015	31.12.2016.	42	39	93	3	7	4
2016	31.12.2016.	38	33	86.8	1	2.6	3

Tā kā šī programma tiek īstenota krievu valodā, ir salīdzinoši augstāks emigrējušo skaits, nekā citās maģistra programmās, kas tiek īstenotas tikai latviešu valodā. Iegūstot izglītību Latvijā, vairāki studenti ir izvēlējušies karjeras iespējas turpināt ārpus Latvijas.

Ņemot vērā, ka studiju vidējais ilgums ir divi gadi, divos gados reizi tiek veikta aptauja par absolventu aptauja. 2015.gadā tika veikts arī studiju programmas novērtējums kopumā. Tā kā 2017.gada aptauja tiks veikta nākamā studiju gadā, šeit ir norādīti iepriekšējās studiju programmas apmierinātības novērtējums. Aptaujā tika mērīta apmierinātība ar 4 kritērijiem: lekciju kvalitāti, mācību vidi, pasniedzēju darbu un mācību maksu. Katrs no kritērijiem tika vērtēts ar pieciem jautājumiem un mērīts 4 punktu skalā, kur 1 – ‘nepiekrītu’, 2- ‘daļēji nepiekrītu’, 3 – ‘daļēji piekrītu’ un 4 – ‘piekrītu’. Tādejādi visas vērtības augstākas par 2,5 norāda uz pozitīvu vērtējumu.

Kopumā studiju programmas vērtējums ir pozitīvs (skat.2.6.tabulu.).

2.6. tabula

Maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” novērtējums 2014./2015.st.gadā

	Vidējais aritmētiskais	Standartnovirze
Lekciju kvalitāte	2.82	0,49
Mācību vide	2.93	0,42
Pasniedzēju darbs	3.13	0,36
Mācību maksa	2.52	0,77
Vidējais vērtējums	2.85	0,39

Kā redzams 2.6. tabulā, visaugstāk novērtēts, ir pasniedzēju darbs, savukārt viszemāk lekciju kvalitāte. No tā var secināt, ka programmā tiek nodrošināti profesionāli pasniedzēji, taču, studiju kursu saturs un materiāli ir jāuzlabo.

2.8. Studiju programmas atbilstība profesiju standartam

Lai noteiktu RISEBA profesionālā maģistra studiju programmas „Projekta vadība” atbilstību 5. kvalifikācijas līmeņa projekta vadītāja profesijas standartam, ir veikts izvērtējums studiju programmā piedāvāto studiju kursu salīdzinājums ar Profesijas standartā noteikto nepieciešamo zināšanu, kā arī prasmju un kompetenču apguvi, kas norādīts turpmākajās tabulās.

2.7.tabula

RISEBA profesionālās maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” atbilstība projekta vadītāja profesijas standartam

Nr. P.k.	Rādītāji	Profesijas standarta prasības	RISEBA profesionālā maģistra studiju programma „Uzņēmējdarbības vadība”
1.	ekonomisko sistēmu attīstības tendences pasaulē	Priekšstatu līmenī	Starptautiskā ekonomika Ekonomikas teorētiskie aspekti*
2.	globalizācijas loma ekonomisko procesu attīstībā	Priekšstatu līmenī	Starptautiskā ekonomika Ekonomikas teorētiskie aspekti*
3.	ekonomikas teorija	Izpratnes līmenī	Starptautiskā ekonomika Ekonomikas teorētiskie aspekti*
4.	ekonomiski matemātiskās metodes	Izpratnes līmenī	Starptautiskā ekonomika Skaitliskās metodes biznesā* Pētījumu metodoloģija
5.	starptautiskā komercdarbības vide	Izpratnes līmenī	Starptautiskā ekonomika Starptautiskā mārketinga vadīšana Starptautiskā personāla vadība
6.	uzņēmuma darbības ilgtspējīgas attīstības plānošana	<i>Izpratnes līmenī</i>	Biznesa ilgtspēja un sociālā atbildība Biznesa stratēģija un konkurētspēja Finanšu un stratēģiskie risinājumi
7.	korporatīvā sociālā atbildība	<i>Izpratnes līmenī</i>	Biznesa ilgtspēja un sociālā atbildība
8.	inovāciju vadīšana	<i>Izpratnes līmenī</i>	Inovācija un intelektuālā īpašuma aizsardzība
9.	sociālais dialogs	<i>Izpratnes līmenī</i>	Biznesa ilgtspēja un sociālā atbildība
10.	loģistika	<i>Izpratnes līmenī</i>	Loģistika / Piegādes ķēdes vadīšana
11.	profesionālie termini valsts valodā un vismaz divās svešvalodās	<i>Izpratnes līmenī</i>	Visos studijuursos
12.	stratēģiskā vadīšana	<i>Lietošanas līmenī</i>	Biznesa stratēģija un konkurētspēja Finanšu un stratēģiskie risinājumi Stratēģisko vadībinību pamati (Projekts "Biznesa uzņēmums un vide")
13.	personāla vadīšana	<i>Lietošanas līmenī</i>	Starptautiskā personāla vadība
14.	vadības psiholoģija	<i>Lietošanas līmenī</i>	Vadīšanas psiholoģija un līderība
15.	ražošanas un pakalpojumu organizēšana	<i>Lietošanas līmenī</i>	Ražošanas un pakalpojumu procesu vadīšana
16.	finanšu un vadības grāmatvedība	<i>Lietošanas līmenī</i>	Finanšu pārvaldība

			Grāmatvedība un finanses*
17.	finanšu vadīšana	<i>Lietošanas līmenī</i>	Finanšu pārvaldība Finanšu tirgi Finanšu un stratēģiskie risinājumi
18.	vadības informācijas sistēmas	<i>Lietošanas līmenī</i>	IT sistēmu pārvaldīšana
19.	kvalitātes vadības sistēmas	<i>Lietošanas līmenī</i>	Mūsdienu tendences menedžmentā
20.	tirgzinības	<i>Lietošanas līmenī</i>	Starptautiskā marketinga vadīšana Vadībzinību un tirgzinību pamati*
21.	datorzinības	<i>Lietošanas līmenī</i>	Visos studijuursos Specifiksti – IT sistēmu pārvaldīšana
22.	komercdarbības normatīvie akti	<i>Lietošanas līmenī</i>	Komerctiesības
23.	darba tiesiskās attiecības	<i>Lietošanas līmenī</i>	Starptautiskā personāla vadība Komerctiesības
24.	vides aizsardzība	<i>Lietošanas līmenī</i>	Biznesa stratēģija un konkurētspēja
25.	darba aizsardzība	<i>Lietošanas līmenī</i>	Starptautiskā personāla vadība
26.	lietišķā komunikācija	<i>Lietošanas līmenī</i>	Mūsdienu tendences menedžmentā
27.	ētika	<i>Lietošanas līmenī</i>	Biznesa ilgtspēja un sociālā atbildība

**Ievadmodulis*

Izvērtējot uzņēmējdarbības vadītāja profesijas standartā norādītās zināšanas, programma ir veidota atbilstoši standarta prasībām.

3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

Maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” studiju procesa nodrošināšanai galvenais finansējuma avots ir studiju maksa. Studiju maksas apmēru un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina RISEBA Senāts (skat. studiju maksas apmēru 3.1.tabulā).

3.1.tabula

Studiju maksas apmērs 2015./2016.studiju gadā pēc studiju formām (eiro gadā)

Studiju forma	Studiju maksas apmērs par pilnu programmu	
	Ar neprofilejošo pamatizglītību	Ar profilejošo pamatizglītību
Pilna laika vakara nodaļa	4100	3075
Tālmācība	3100	1550

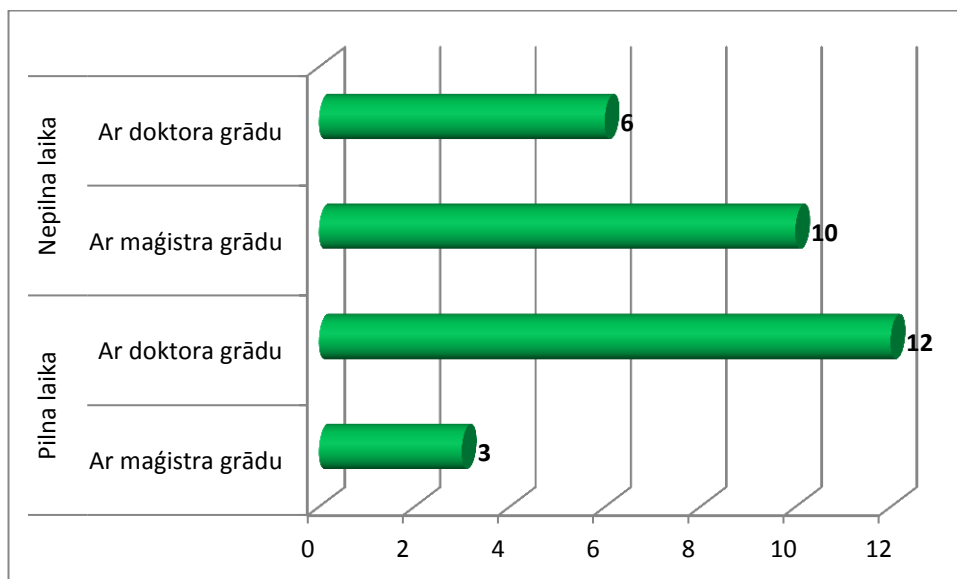
RISEBA noteiktas šādas studiju maksas apmaksas iespējas studējošiem:

- par visu programmu kopumā;
- par visu studiju gadu;
- par vienu semestri;
- par mēnesi, saskaņā ar līgumā paredzēto maksājumu grafiku, precīzi ievērojot maksāšanas termiņus un maksājamās summas.

Studiju maksa var tikt segta no šāda finansējuma:

- studējošā personīgie līdzekļi;
- studējošā vecāku un citu radnieku personīgie līdzekļi;
- studējošā darba devēja finansējums;
- studiju kredīts ar valsts vārdā sniegtu galvojumu;
- komerckredīts;
- sponsoru finansējums.

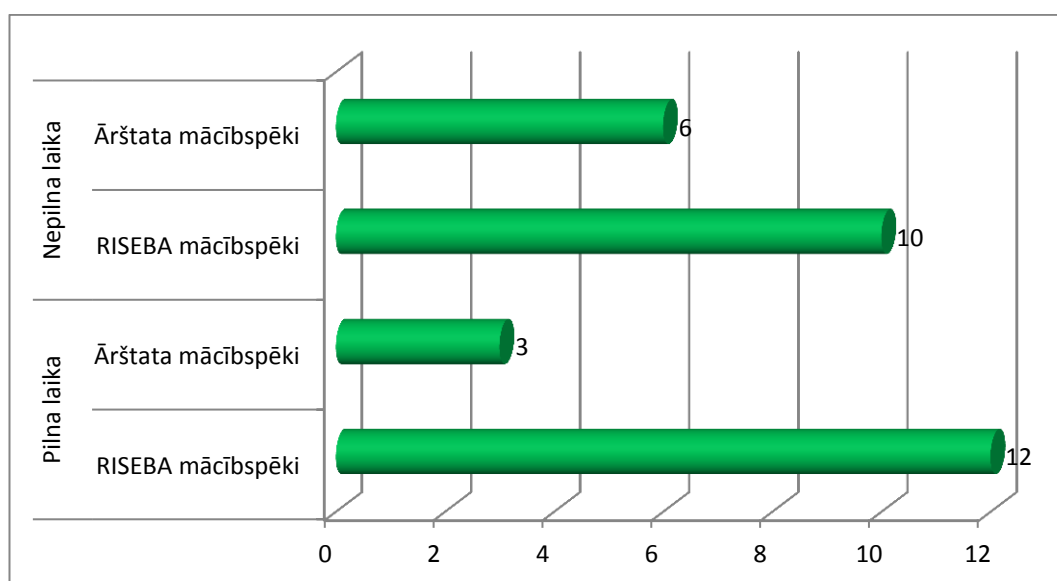
Maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” mācībspēku izglītība norādīta 3.1.attēlā. Pilna laika studijās 80% mācībspēku ir ar doktora grādu, pārējie ar maģistra grādu, savukārt nepilna laika studijās, mācībspēki ar doktora grādu veido mazāko daļu - 38%, pārējie ir ar mācībspēki ar maģistra grādu, lielākoties no profesionālās vides. Līdz ar to tiek secināts, ka nepilna laika (tālmācības) studiju programma nodrošina vienmērīgāku profesionālās un akadēmiskās vides sasaisti, nekā pilna laika studiju programma.

3.1.attēls. Programmas „Uzņēmējdarbības vadība” mācībspēku izglītība 2016./2017.studiju gadā

Mācībspēku sadarbība tiek veidota kopīgās mācībspēku sanāksmēs, kurās tiek pārrunāts programmas saturs, kursu secība, mērķi un rezultāti. Atsevišķos gadījumos konkrēta kursa mācībspēki tiek sasaukti individuāli.

2016./2017.studiju gadā programmu „Uzņēmējdarbības vadība” nodrošināja 15 mācībspēki pilna laika studijās un 16 mācībspēki nepilna laika studijās. Nepilna laika studijās 38% mācībspēku bija ārštata mācībspēki un 62% RISEBA mācībspēki. Pilna laika studijās 80% RISEBA mācībspēki un 20% ārštata mācībspēki (skat 3.2.att.) Kopumā tiek secināts, ka tālmācības studiju programma nodrošina saskaņotāku profesionālās un akadēmiskās vides sasaisti, nekā pilnā laika studiju programma.

3.2.attēls. Programmas „Uzņēmējdarbības vadība” mācībspēku sadalījums 2016./2017.studiju gadā

Analizējot kopējo studentu skaitu programmā salīdzinoši ar mācībspēku skaitu programmā pilna laika studijās (40/15), mācībspēku un studentu attiecība ir 2,65, savukārt nepilna laika studijās (65/16) – 4,06.

4. Studiju programmas absolventu nodarbinātības perspektīvas

Profesionālās maģistra programmas “Uzņēmējdarbības vadība” absolventiem ir perspektīvas darba tirgū, jo, iegūstot maģistra grādu uzņēmējdarbības vadībā, ir iespēja gan veidot savus uzņēmumus, gan strādāt jebkuras nozares uzņēmumā.

Viena no Ekonomikas ministrijas **prioritātēm ir uzņēmējdarbības vides uzlabošana**. Jaunākajā Pasaules Bankas *Doing Business* 2016 pētījumā 189 valstu konkurencē Latvija ierindojusies augstajā 22. vietā jeb 10. vietā ES dalībvalstu vidū. Pasaules Banka ir atzinusi Latviju par vienu no TOP 30 līderēm, kas ir veikušas nozīmīgas reformas uzņēmējdarbības uzlabošanā.¹ Tas norāda uz to, ka uzņēmējdarbības vadības speciālistiem Latvijā ir nodarbinātības perspektīvas. Turklāt ņemot vērā to, ka Latvija plāno ierindoties augstāk par 20.vietu, tad uzņēmējdarbības speciālistu sagatavošana ir ļoti būtiska.

Latvijas Uzņēmējdarbības attīstības centrs norāda, ka “mērķtiecīgi, inovatīvi domājoši, spējīgi un enerģiski **uzņēmēji**, kas veido kompānijas ar augstu efektivitāti un piedāvā radošas idejas, **ir Latvijas izaugsmes pamats**. Lai nodrošinātu nepārtrauktu uzņēmumu attīstību, ikvienam komersantam ir nepieciešams ieguldīt līdzekļus sevis, savu darbinieku un uzņēmuma izaugsme”.²

Pašlaik darba tirgū Latvijā pieprasītākās profesiju grupas ir **kolektīvie vadītāji** un dažādi **speciālisti, kuriem nepieciešamas līderības un vadīšanas prasmes**, politiskās un organizatoriskās prasmes. Latvijā līdz 2030.gadam lielākās darbaspēka pieprasījuma izmaiņas paredzamas pakalpojumu sektora nozarēs, kas atbilst kopējām tendencēm gan Eiropā, gan citās pasaules valstīs - pieaugs pieprasījums pēc vadītājiem, kā arī dažādiem speciālistiem, kam nepieciešama arī atbilstoša izglītība.³

Darba tirgū ir pieprasījums pēc elastīgiem un kompetentiem darbiniekiem, kuri gatavi vienlaikus veikt vairāku amatu pienākumus, kuriem papildus profesijas specifiskajām nepieciešamajām zināšanām piemīt arī kāda no pamata kompetencēm, piemēram, svešvalodu zināšanas. Aizvien straujāk pieaugs pieprasījums pēc augstas kvalifikācijas speciālistiem. To pamatā noteiks pieprasījuma pieaugums pēc darbaspēka apstrādes rūpniecībā un pakalpojumos, it īpaši **komercpakalpojumos**.⁴

Profesionālās maģistra programmas “Uzņēmējdarbības vadība” saturā īpaša vērtība tiek pievērsta zināšanu un prasmju veidošanai, kas vecina jaunu uzņēmumu veidošanu un esošo attīstīšanu, tādējādi programmas absolventiem būt gan darba devējiem, gan būt pieprasītiem darba tirgū.

¹ LR Ekonomikas ministrija. Ziņojums par Latvijas tautsaimniecības attīstību, 2016.gada jūnijs

² Latvijas Uzņēmējdarbības atbalsta centrs, <http://www.luac.lv/atbalsts-2/>

³ Kassalis E., u.c., 2016. Latvijas darba tirgus problēmas un nākotnes izaicinājumi. Latvijas Universitāte

⁴ <https://ec.europa.eu/eures/printLMIText.jsp?lmiLang=lv®ionId=GR0&catId=2776>